המאסף

חדש אלול ה׳תק״ע

א

שירים

א

משה וצפרה

(ההמשך מד׳ ט׳)

מצב שני

רעים משוררים

כלם

הַמָּה הַמָּה אַתְּ בְּרוּכָה!
הַמָּה הַמָּה אַתְּ צוּרֵנוּ!
תְּנִי לָנוּ גִיל וּמְנוּחָה,
תְּנִי לָנוּ כִּלְבָבֵנוּ·

אחד

הָאִירִי נָא חָאִירִי
לָנֶצַח אֶת דַרְכֵּנוּ׳
מִמֶּנּוּ אַל תָּסִירִי
אֶת מַקֵּל תִּפְאַרְתֵּנוּ׃

הַרְאִינוּ נָא הַכָּרִים
עֵינוֹת מֵי מָנוֹחַ
וּלְנַהֵג שָׁם עֲדָרִים
תְּנִי לָנוּ עֹז וָכֹחַ׃

כלם

חַמָּה חַמָּה אַתְּ בְּרוּכָה
חַמָּה חַמָּה אַתְּ צוּהֵנוּ
תְּנִי לָנוּ גִיל וּמְנוּחָה
תְּנִי לָנוּ כִלְבָבֵנוּ׃

אחד

חֶמְאָה חָלָב וּגְבִינָה
לְשַׂבַּע הָאֲכַלְתִּינוּ,

כֶּגֶד צֶמֶר מַלְבִּינָה

אַתְּ הָעֲטֶה הֶעֱטִיתִינוּ׃

הֲסִירֹת יָגוֹן וַאֲנָחָה,

הִפְרַחַתְּ אָהֳלֵינוּ,

לְפָנַיִךְ נַחְנוּ נִבְרְכָה,

לָךְ נִתְּנָה תוֹדָתֵנוּ

כלם

חַמָּה הַמָּה אַתְּ בְּרוּכָה,

חַמָּה חַמָּה אַתְּ צוּרֵנוּ,

תְּנִי לָנוּ גִיל וּמְנוּחָה

תְּנִי לָנוּ כִלְבָבֵנוּ

(הלכים אל הבאר)

מצב שלישי

צפרה ומלכה

צפרה

שְׂאִי עֵינַיִךְ אֲחוֹתִי וּרְאִי שָׁמָּה הָרֹעִים הַנֶּאֱסָפִים!

מלכה

קַצְתִּי בְחַיַּי מִפְּנֵיהֶם ! עִם
פְּרָאִים בּוֹדְדִים יַחַד נִמְשָׁלוּ ! צַר לִי עֲלֵיכֶן
בְּנוֹת חֶמֶד תִּפְאֶרֶת הָאָדָם , יַעַן בּוֹעֲרִים
כָּאֵלֶּה , לָתֵת לָמוֹ דֹדֵיכֶם הַטּוֹבִים
וְהַיָּפִים , אַתֶּן תְּסוֹבַבְנָה- לַשָּׁוְא אַתְּ יוֹנָה
עוֹפֶפֶת אֶת כְּנָפַיִךְ כִּירַקְרַק חָרוּץ
נֶחְפּוֹת , עֲלֵיהֶם תִּפְרְשִׂי *) – הַתַּאֲוָה נִהְיָתָה ,
וּרְשָׁפַיִךְ אַהֲבָה יַחַד עֲלֵיהֶם יִדְעָכוּ · –
לַשָּׁוְא אַיֶּלֶת אֲהָבִים פֹּה אַהֲבָה תְּבַקְּשִׁי !
אֶת חִנֵּךְ יַעֲלַת חֵן בְּעֵינֵיהֶם כַּל תִּמְצָאִי !

צפרה

אֲחוֹתִי לָמָּה זֶה הֶבֶל תֶּהְבָּלִי ? לָמָּה זֶה
בְּאוֹצְרוֹת שֶׁקֶר תִּתְהַלְּלִי ? מַדּוּעַ בְּיָפְיְכֶן
כְּטַל מַשְׁכִּים הֹלֵךְ , לִבּוֹתֵיכֶן גָּבַהּ
תִּגְבַּהְנָה ? הַעַל כַּפּוֹת רַגְלְכֶן רֶגֶל גַּאֲוָה
כל

*) זה ציור המכנה כידוע למבין .

כָּל עוֹבֵר יִשְׁתַּהֲוֶה ? הַאִם בְּעֵינֵכֶן הָרָמָה תְּלַבֵּבְנָה רֹאֵיכֶן ? אַתֶּן אַהֲבָה תְּבַקֵּשְׁנָה ? אַתֶּן אֵשׁ כְּלַפִּידֶיהָ תַּבְעֵרְנָה ? אַתֶּן ?

מ ל כ ה (מִגְחֶקֶת)

וּמִי הֵנָּה הַקּוֹסְמוֹת קְסָמִים לְצוֹדֵד נְפָשׁוֹת ?

צ פ ר ה

מִי הֵנָּה ? לֹא קוֹסְמוֹת קְסָמִים, וְלֹא מְצוֹדְדוֹת נְפָשׁוֹת !

אַהֲבָה תְּבַקֵּשׁ אַהֲבָה-נְפָשׁוֹת, נְפָשׁוֹת תְּבַקֵּשְׁנָה-

נֵר מְבֹעָר, אֵשׁ יֹקֶדֶת, הָאַהֲבָה בְּקִרְבֵּנוּ — יֶחְסַר הַשֶּׁמֶן, הַנֵּר יִדְעָךְ - בְּאֵין נֹפֵחַ הַשַּׁלְהֶבֶת תִּכְבֶּה - הִיא הָעַזָּה, הִיא מִמְשָׁל רַב מֹשֶׁלֶת. מֵרֹאשׁ מִקַּדְמֵי אֶרֶץ נָכוֹן כִּסְאָהּ - נַחְנוּ צֶאֱצָאֵי תֵבֵל עֲבָדֶיהָ כֻּלָּנוּ. וּבַמֶּה אֵלֶיהָ נִתְרַצֶּה ?

מלכה

מלכה (אל לבה)

בְּמִלִּים לֹא יוֹעִיל בָּמוֹ, תַּחְבִּיר עָלַי

צפרה

בְּגַאֲוָה

כִּסְאָהּ הַכָּבוֹד לָאָרֶץ נִמַּגֵּר - בַּעֲנָוָה
עַד לְמַעֲלָה נְרוֹמְמֶנּוּ וּנְגַדְּלֵהוּ

מלכה

עֲנָוָה? אוֹי
לָכֶן בְּנוֹת מִדְיָן, אִם זֹאת מַצְהֶלֶת פְּנֵיכֶן
אִם זֹאת הָאֶבֶן הַחֵן בִּידֵיכֶן תֶּהִי-

צפרה

בַּת שׁוֹבֵבָה! דְּבָרַיִךְ כְּמִתְלַהֲמִים וּכְמַדְקְרוֹת
חֶרֶב פִּפִּיוֹת כֻּלָּמוֹ - הַגִּידִי אַתְּ
מִבַּטֵּאת! הַגִּידִי לָמָּה זֶה גָאוֹן וְגוֹבַהּ
תַּעֲדֶינָה? מִי אַתֶּן הַמַּגְדִּילוֹת? לָמָּה זֶה
הַדֹּרֵשׁ לָכֶן, עַל בִּרְכָּיו יִכְרַע לִפְנֵיכֶן?
הָאֱלֹהִים אַתֶּן לְהַפִּיל תְּחִנָּתוֹ לִפְנֵיכֶן?

מהבלות

מֵהִתְהַלְּלוּת כֻּלְּכֶן! אִם בְּלַיְלָה, כְּרָן יַחַד כֹּכְבֵי
נֶשֶׁף, וְיָרֵחַ יָקָר הֹלֵךְ בְּשִׁירִים יָשׁוּר
עַל לִבְּכֶן, יוֹרִיד דִּמְעוֹתָיו שִׂפְתוֹתֵיכֶן
לָשֶׁקֶת, אַךְ טוֹב בְּעֵינֵיכֶן - הֲלָכֶן הַמְּלוּכָה
יָאָתָה? מִי נָתַן שֵׁבֶט מֹשְׁלִים בְּיֶדְכֶן? מִי?

מלכה

יְדַעְתִּיךְ עֲרוּמָה - מַחֲלֶקֶת לָשׁוֹן! עַל מִי
תַּחֲלִיקִי? אִתִּי בַּל תְּפַתִּי! אִם יוֹמֵךְ יָבוֹא
כִּי לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ תִּקָּרְאִי? אַךְ לְפָנָיו
הִתְנַפְּלִי, לְמַעַן שִׁפְחָתוֹ כָּל הַיָּמִים
תְּהִי - אָנֹכִי לָנֶצַח חָפְשִׁי אֶתְהַלֵּכָה -

(הלכה בחרי אף)

ההמשך בכרך הבא.

גבריאל בערגר.

ב
באורי ספרי קודש

באורי מלי עברית ופתרון פסוקים נעלמים

פזאלם 90. איבערזעטצונג׳

(דער גאנצע אינהאלט דיעזעס פזאלמס צייגט, דאס דער
ערהאבענע פערפאססער דעססעלבען איהן צו דער צייט
פערפערטיגט האטטע, אלס דיא איזראעליטען שקלאווען
אין עגיפטען וואָרען, פאסט אונטער איהרער ארבייט ער־
ליגען מוסטען, אונד קוים דיא ווערקע דער שעפפונג
צו געניעסען בעקאמען׳)

---

1) געבעט משה׳ס דעס געטטליכן מאננעס׳
הערר! אונזרע אורקועללע ווארעסט דוא
פאן מענשן־געשלעכט צו מענשן = געשלעכט;
2) אלליין עהע בערגע גצייגט,
ערדע אונד וועלט געגריינדעט ווארדן,
יא פאן עוויגקייט צו עוויגקייט,
ווארעסט אונד ביזט דוא גאטט׳

3) פיהרסט דוא דיא מענשן אין איינע פערצווייפעלטע נאָטה,
זא זאגט דאז: מענשענקינדער! בעסערט אייך.
4) ווען טויזענד יאהרע פאר דיר
דעם געסטרן פאריבערגעגאנגענען טאג,
איינער נאכטוואכע גלייכן,
5) איהנען אבער אים נאכטשלאפע וואסרשטרעמע זענדעסט,
דאס זיא פריה מארגענס וויא גראז וואנדעלן,
6) (עס בליהעט אונד רייפעט מארגענס,
וועלקט אונד פערדופטעט אבענדס)
7) דורך דיינען גרים שמאכטען,
איבר דיינען אונווילען שטוינען מיססען!
8) זא האסט דוא אונזרע זינדן פאר אויגן —
אונזרע געהיימסטע פאלטע ערשיינט קלאר פאר דיינעם אנגזיכט;
9) דען אך! פערפלאגן זינד אונזרע יאהרע אין דיינעם גריממע.
זיא שוואנדן, וויא איין פערהאללטער לויט.
10) אין זאלכם עלענדע זינד אונזרע יאהרע זיבציג,
ווען עס האָך קאממט אכטציג (א),
אונד אייטל אונד ניכטיג זינד דיא פראכט=פאללסטן;
דען דיא שנעלליגקייט טרענט, אונד וויר ענטפליגן. (ב)
11) ווער דיינעס גריממעס אללגוואלט קענט,
דער פירכטעט דיך ניכט מינדר אלס ער דיך פערעהרט.

12) אָ גיב אונס צור צייטאנווענדונג איין ריכט־
מאס אן·
לעהרע אונס אונזערן זין וויזליך לייטן· (ג)

13) לאססע אב, הערר! — וויא לאנגע נאך?
זייא ניכט אונערביטטליך געגן דיינע קנעכטע·

14) ערפרישע אונס דורך יענן מארגן — דורך
דיינע גנאדע,
דאס וויר לעבענסוויריג דאנקלידער זינגן
מעגן·

15) ערפרייע אונס זא לאנגע אלס דוא אונס בע־
טריבטעסט, (ד)
אלס עס יאהרע זינד, ווא וויר בעזעס זאהן·

16) לאססע דיינע קנעכטע דיינע שעפפונג,
איהרע קינדר דיינע הערר־ליכקייטן שויאן·

17) עוויגר! אָ גאטט אונזר הערר!
לאסע דיינע הולדרייכע גיטע אויף אום אונס
וואלטן,
אונזרע זוירע ארבייט אונס פריכטע ברינגן,
ראס אונזרער הענדע ווערק דיין ליבפאללעס
וועזן בגרינדע· (ה)

אנמערקונגן·

(א) ענטוועדר ווארן דאמאלס דיא לעבענסיאהרע
דער מענשן נור 70 ביס 80, אדר דיא שקלא־
פעריא, ווארין דיא איזראעליטן זיך בעפאנדן,
פערקירצטע איהרע יאהרע·

(ב) דיא זעלע ווירד שנעלל פאם קערפר גטרענט,
אונד

אונד ענטפליגט · קאן דיא אונשטערבליכקייט דער זעעלע דייטליכר אויסגעדריקט ווערדן?

ג) צייטפערשווענדונג אונד טהארהייט זינד קוועללען דעס לאסטערס·

ד) דער העברעאישע אויסדרוק איזט וויט שטערקער, וויט קיהנער; דען איך העטטע שטאטט בעטריבטעסט איבערזעטצן מיסן: פלאגטעסט·

ה) דיא קיהנהייט, אין וועלכר דער ערהאבענע פזאלמיסט מיט גאטט שפריכט, איזט אין אללן הייליגן ביכערן אהנע בייאשפיל, אויסגענאממן אין דעם בוכע איוב·

דען באור צו דיזס פואלס ווערדע איך אין דער פאלגע ליפערן; אוס אבער דיא אויפפאללענדסטן שטעללן צו ערקלעהרן, בעמערקע איך 1) מען אין דעם ערסטן פערז, אין מעונה אלהי קדם, זא וויא מקום אין תלמוד בעדייטעט דאז וועזן, וועלכעס מאן אלס אורקוועללע דער וועלט, זא וועניג וועגדענקן קאן, אלס מאן דען רוים וועגצודענקן פערמאג· געהע מאן נאך וויטער צוריק אונד ערוועגע, דאס דער רוים אונס דאצו דיהנט, דיא זיננליכקייט צו אורדנען, צו פארמען, זיא צו דענקן, ער אבער אן אונד פיר זיך ניכטס איזט: זא זעהן וויר איין, דאס זיינע ניכטהינוועגדענקונג אויף דאז רעעלסטע אונד פאללקאממענסטע וועזן הינדייטעט, וועלכעס איברהויפט ניכט וועגגעדאכט ווערדן קאן, אונד אלסדאן זאגן וויר מיט דען תלמודיסטן: מפני שהוא מקום של עולם· איך בעמערקע נאך: מען אין דער פאראנ-

געפיהרטן בדייטונג פינדעט זיך נור אין דען סאכן אנ-
געצייכנעטן שטעללן, אונד אין דעם 19. פזאלם; אל-
לײן דער פערפאסר דעזעלבן האט אפפענבאר דיא מא-
ניער אונזערס ערהאבענען פזאלמיסטן נאכאהמן וואללן,
אונד, דאס איך עס אים פארצייאען זאגע, זיין ערס-
טער פערז איזט קיינע גראבשריפט אויף דענזעלבן; אויף
איהן זאגט ער:

ער זיטצט אים שירם דעס העכסטן,
רוהט אין דעם אללגוואלטיגן שאטטן.

דאהער האט ער זיך אויך דעסן אויסדריקע בעדיענט;
אבער אייגענטליך איזט מעון אין דער אנגעגעבענען בדיי-
טונג איין קונסטוואָרט אויס דער פהילאזאפיע פאן משה
רבנו. 2) כי גז חיש. עס פינדעט הירבייא איי-
ווערזיאן שטאטט, עס מוס הייסן: כי חיש גז. 3)
דאז וואורצלוואָרט מנה אין למנות ימינו, האט דיא בע-
דייטונג פאן מנה אחת אפים, אונד בין דיא פאן והשיבך
על כנך: אויף דען פאריגן פוס זעטצן. 4) ומעשה
ידינו כוננה עלינו קאמט שטאטט: וברכת מעשה
ידינו כוננה עלינו, וויא כי לא דברתם אלי נכונה
שטאטט: כי לא דברתם אלי בדעה נכונה שטעהט
(זיהע ר"פי ז"ל אין איוב).

פתרוני

ג
ענינים שונים

א
מכתמים

מכתב חרות עלי קבר משורר

בל תרבו תדברו כה!
„הרעב ממית ארב לדמים״
משורר אחד גוע פה
רעב ללחם ושבע ימים:

לנעמי

אחר קומה ממושכה בבואי

לבן־נון תדמיוני! הן יום אמש
ראיתכ למעני עמד השמש־

מכתב עלי קבר רופא

גוע אשר שם כמדבר עיר
גומץ עשה בו יפול חופר
שאול רגזה: אבד ציר
ואנחנו קמנו מצאנו כפר׃

ב

פתרון החדה א׳ מתקופה שלישית ד׳ ס״ז

מה פרצת ריש! עליך פרץ
אפס, כי לא תחדל אתה מקרב הארץ
פ....ן

פתרון ה חידה ב׳ מתקופה שלישית דף ס״ח

הן במדבר בישימן, בית ישראל חידתך מצאו,
בעגלתך לא חרשו, אף בל נטעו, אף בל זרעו,
כעין הבדולח יעטפו עמקים, עד לא מאהל יצאו,
המה ראו כן תמהו, על מראה עיניהם התפלאו,
כזרע גד ולבן מראהו, אולם מה הוא לא ידעו,
הריחו באף, טעמו בלשון, טעם לשד שמן בו מצאו,
לכן בשפתם בלשונם ובאפם מן את שמו קראו.

דוד מאנקיוויטץ.

ג

חידה

בן שבע אנכי, אף גם בן שתים,
יום אולד בו, ששה רכת העינים,

מוצאי מצא חיים, עברו משכיות לבבו,
כל הון יקר אתו, ועם נדיבים מושבו,
לי הכסף לי הזהב, מטמוני מסתרים לרוב,
שוהם יקר וספיר, בתים מלאים כל טוב,
עם פועלי צדק אשב, ועם נעלמים,
עם מתי שוא בריתי, ועם הולכי תמים,
עם ישרים אשכנה, ועם רשעי ארץ,
בי יעתקו יגברו חיל, בי יפרצו פרץ.
בי שרים ישורו, בי מלכים ימלוכו,
אך עזבי ה׳, שכחי אלוה, שלחני יערוכו.
לפנים רואה יקרא לי, כי עם נביאים נבאתי,
מזבח הוקם בדברי, בגורן חלקת היבוסי.
רוח ה׳ צלחה עלי, ועל לשוני מלת אל,
ראשי עם אתיתי, ומשפטי עם ישראל.
לחם אבירים אכל איש, כזרעי מראהו,
לאהובי אנחיל יש, אשכיל מעשהו,
אך לא לעולם אשמר חסדי, בל נאמנת בריתי,
כי גז חיש אעופה, אהי׳ כלא הייתי,
יתום הייתי עוזר, ולבב אלמנה ארנין,
ותשלך אפי אחרי גוי, ואהי לתנין —
לכן אל תאיצו לבקשני, מצוא אותי בל תשכילו
חדלו לכם דרוש אחרי, עלות על במתי בל תעפילו,
כי מאז כל יושבי חלד, מטרת חפצם שמוני,
אך נדרשתי ללא שאלו, נמצאתי ללא בקשוני.

דוד מאנקיוויטץ.